

İngiltere Başvekili ansızın Vaşingtona niçin gitmiş olabilir?

İngiliz Başvekilinin ansızın Vaşingtona gitmesi — hiç bir şeyi şaşıltmamış gereken bu devirde — her tarafta epeyce hayret uyandırdı. İki müttefik devlet adamının, üçüncü defa da olsa, buluşup konuşacakları çok şeyler vardır. Netekim bu görüşmenin, resmi olmamakla beraber, uzun bir ruzaimesi de açığa vuruldu. Dünyanın dört yanında İngiltere ile Amerikayı birlikte ilgilenen bu geniş harbin doğurduğu meseleler hem çetin, hem çeşitlidir. Pasifikten Rusyaya, Norveçten Afrika çöllerine kadar olup biten işler her gün yeni bir tedbir istiyor. Bunları zaman zaman gözden geçirmek, Alman taarruzunun Rusyada ve Libyada geliştiği bu günlerde yeni kararlara varmak faydalı olur.

Ancak, bu derece hızla gelişen, genişleyen ve değişen bir harbin her safhasında, her meseleyi konuşmak için ya İngiltere Başvekilinin, yahut Amerika Reiscümhurunun, buluşmak üzere, memleketlerini bırakıp bu uzun, güç ve tehlikeli yolculuğa katlanacaklarını sanmak yanlış. Bu geliş geliş göze almak için, harbin bugünkü işleri dışında, başbaşa konuşulacak çok ehemmiyetli bir mesele olmak lazımdır. Çünkü iki devlet, Elçileri, Genel kurmayları, harp meclisleri vasıtasıyla devamlı temas halindedirler.

M. Churchill'in bu seferki Amerika seyahatini gerekli kılan mesele, pek haklı olarak gizli tutuluyor. Yalnız, bu görüşmede, ikinci cephe, Rusyaya yardım, Avustralyanın müdafaası gibi işlerin de konuşulacağı söyleniyor. İki müttefik devlet adamı buluşunca, fırsattan istifade ederek, memleketlerini ve birlik politikalarını ilgilendiren her meseleyi konuşurlar. Fakat, M. Churchillin Vaşingtona gitmesi, her halde, öne sürülen işlerden hiç biri için olmasa gerektir.

İkinci cephe meselesi Sovyet Başvekilini M. Molotofun Londra ve Vaşington ziyaretinde halledilmişti. Molotof, bu meselede tam bir anlaşmaya varıldığını Yüksek Sovyet Şurasına bildirmiştir. İkinci cephenin nerede, nasıl ve ne zaman açılacağı meselesi ise politikacıların değil, sadece askerlerin konuşacağı bir iştir.

Sovyetlere yardım, Avustralyanın müdafaası gibi meseleler çoktan halledilmiş, kararlara bağlanmış, tatbikatına geçilmiş, hattâ eskimiş davalardır.

Gizli tutulan politika işlerinde hayal kuvvetiyle buluşa ve çözüme çalışmak ekseriya muvaffak olmayan bir zihin idmanı olmakla beraber hâdiselere bakarak, bu yolculuğun içinde yürümek bazı hakikatleri meydana çıkarırmaya da belki yarayabilir.

M. Churchill, Sovyet Başvekilini Molotofun Londra ve Vaşington seyahatinden ve Sovyetlerle bir anlaşma imzalandıktan pek az sonra Amerikaya gitti. Bu önceki mühim politika hâdisesi ile hemen sonraki seyahati arasında bir ilişkinlik aramak mantığın emrettiği yoldur. Şu halde M. Churchill'in Sovyetlere ve Sovyetlerle imzalanan anlaşmaya dokunan bir mesele için Amerikaya kadar gitmek zahmetine Necmeddin Sadak

Türkiyenin tarafsızlık politikası

Rumen gazeteleri,
politikamızı değiştirmeye
diğimizi yazıyorlar

Berlin de bu husustaki
katî kanatini
bildirmiştir

Bükreş 20 (A.A.) — Rumen gazeteleri Türkiyenin tarafsızlık politikasına dair bir çok mütalâa ve tefsirlerde bulunuyorlar. Bu cümleden olarak Unversul gazetesi, Ankaranın politikasındaki açıklığa işaret etmekte ve şöyle yazmaktadır:

Doğu Akdenizin emniyetini korumak için İngiltere ve Fransa ile imzalanan 1939 muahedesi Türkiyenin Mihverle münasebeti bahsinde hiçbir zorluk teşkil etmemiştir. Fransanın hezimetinden ve Balkan harbinden sonra da Türkiye harbin genişlemesini bertaraf etmiş olan hareket hattını değiştirmemiştir. Şimdi bütün devletlerle iyi münasebetler idame etmektedir. 18 haziran 1941 de Almanya ile bir dostluk muahedesi imza etmiştir. İki taraf bu muahede ile topraklarının tamamı ve masunluğuna karşılıklı olarak riayeti taahhüt etmişlerdir.

Rus harbinden sonra Türkiye tarafsızlığını yeniden teyid etmiştir. Türkiyenin siyasi vaziyeti harbin bîdayetindenberi değişmemiştir. Ve hattâ geçmiş düşmanlıkları ve şimdi teşkil ettiği tehlikeler unutulmuş, Rusyanın uğradığı hezimetlerden sonra da bu böyle olmuştur.

Amerikan tayyarelerinin son defa Türkiyeye inmeleri hâdisesi bu tarafsızlık siyasetinin tabiki hususunda yeni bir vesile teşkil etmiştir.

Timpul gazetesi de başyazısında şöyle diyor:

Türkiye siyasi ve askeri düşüncelerinin ön tarafında bulunuyor. Amerikan tayyarelerinin Türkiye'de inmeleri bir emsal teşkil etmiş ve Berlinde askerler uyandırmıştır. Türkiyenin hareket tarzı sarıh olmuştur. Bundan dolayı Berlin dahi Türkiyenin tarafsızlığını müdafa edebilecek kudrette bulunduğu hakkındaki katî kanaatini bildirmiştir. Bu tarafsızlığın ehemmiyeti Avrupada ve Okyanusların ötesinde yapılan münakaşalarla da sabit olmaktadır.

İngiltere'nin doğu bölgesi boşaltılıyor

100 kilometrelik bir
sahadaki halk çekilmeğe
davet edildi

Lizbon 20 (A.A.) — Londradan öğrenildiğine göre, İngiltere Harbiye Nazırlığı İngiltere doğusunda 100 kilometre muhabbatı içindeki bir bölgede oturanların hepsinin 20 temmuz kadar bu bölgeyi terketmek mecburiyetinde bulunduklarına dair bir kararname neşretmiştir.

Kararname, Harbiye Nazırlığının bu tedbirini almağa sevkeden sebepler hakkında her türlü umumi münakasa yapmaktan menetmektedir.

Rusyaya yardım

İngiliz harb malzemesi
Rusyaya vardı

Londra 20 (A.A.) — Attlee, Rusya'ya yardım meselesi hakkında demiştir ki:

«Teslim edilen malzeme Rusyaya varmıştır. Ve Rusyaya yardıma devam edeceğiz. Ruslar, Alman silâhının keskin ağızını körletmişler, fakat bu silâhı henüz tahrît etmemişlerdir. Gösterdikleri mükemmel mukavemet, matlup olan zamanda taarruza geçecek ve düşmanı bozguna uğrattacaktır. Fakat bu arada Rusyanın kendisine gönderebileceğimiz bütün yardıma ihtiyacı olacaktır. Molotof'un ziyareti iki millet arasında daha sıkı bir anlayış ve daha sıkı bir işbir-

Reisicümhur

İngiliz büyük elçisini kabul etti. Mülâkatta
Hariciye Vekilimiz de bu'undu

Ankara 20 (A.A.) — Reisicümhur İsmet İnönü bugün saat 16,30 da Çankayadaki köşklerinde İngiltere büyük elçisi sir Hughe Knatchbull - Hugessen'i kabul buymuşlardır. Mülâkatta Hariciye Vekili B. Sükrü Saraçoğlu da hazır bulunmuştur.

Başvekil'in tetkikleri

Ankara 20 (Telefonla) — Başvekil Dr. B. Refik Saydam bugün öğleden evvel Ticaret, İktisat Vekilleriyle matbuat umumî müdürlüğüne giderek ticari ve iktisadi işlerle basın işleri üzerinde meşgul olmuştur.

Sivastopol'da temizleme hareketleri

Briansk cephesinde
taarruza geçen Ruslar,
bir mevkiî işgal ettiler

Berlin 20 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Sivastopol önünde düşmanın henüz Severnaya körfezi şimalinde bulunan bakiye kuvvetlerinin yokedilmesine devam olunmaktadır. Bir topçu mevzi ile bir tamir havuzunun her iki tarafındaki saha zaptedilmiştir.

Kalenin henüz mukavemet eden şimal kısmındaki son sahil istihkâmının ele geçirilmesi için el'an savaşılar devam ediliyor.

Gember içine alınan cephenin cep-nep kesiminde Alman ve Rumen kitaları, düşman karşı taarruzlarını püskürttüktten sonra daha uzağa gitmişler ve birçok müstahkem tepeyi hücumla işgal etmişlerdir.

Hava ordusu ağır ve çok ağır çapta bombalarla kale tesislerinin yokedilmesine devam etmiştir.

Bir Alman seribotu 19 haziran gecesi Sivastopol önünde 3000 tonluk bir asker taşıtını batırmıştır.

Karadenizde seri İtalyan botları bir Sovyet denizaltısını ve 2 küçük harb gemisini batırmışlardır.

Harkofun doğu şimalindeki kesimde bir Sovyet tümeni kuşatıldıktan sonra bir yan hücumla büyük bir kısmı yokedilmiştir.

Doğu cephesinin merkez kesiminde münferit bölgevik çeteleri daha başka bölgelerden tardedilmişlerdir. Şimal kesiminde muhtelif noktalarda cephemiz taarruzlardan sonra ileri götürülmüştür. Volkof cephesinde Sovyetlerin zırhlı tanklarla desteklenerek cepheyi yarmak için yaptıkları bir tegebbüs, inatla yapılan savaşlar esnasında akim kalmıştır.

Briansk cephesinde

Moskova 20 (A.A.) — Moskovanın 400 kilometre batı cənubunda Briansk cephesinde safakla beraber yapılan bir hücum esnasında Rusların müstahkem bir mevkiî zaptettikleri haber verilmektedir. Topçu, hücumu hazırladıktan sonra Rus tankları muharebeye girmişler ve kitalar süngü, tüfek dipçisi ve el bombası kullanarak ilk Alman müdafa hattını yarmışlardır. 6 Alman tankı tahrîd edilmiş 800 Alman öldürülmüştür.

Amerika askeri Libya'ya gönderilecek

Libya ikinci cephe için
hareket noktası olarak
kullanılacakmış

Vaşington 20 (A.A.) — Resmi mahiyette ve katî olarak bu mevzu etrafında bir şey söylenmemekle beraber, Vaşington'un iyi malumat alan mahfillerinde Churchill - Roosevelt buluşmasının başlıca hedefinin Orta Şark durumunun incelenmesi olduğu umumiyyetle tahmin edilmektedir.

Bu tefsiri yapan Amerika radyosu sözcüsü, her iki devlet adamının Afrikaya bir Amerika sefer heyeti gönderilmesine karar vermelerinin mümkün olduğunu ilâve etmektedir.

Buna sebep, general Rommel'in 8 inci İngiliz ordusundan daha üstün teçhizat ve silâha sahip olmasıdır.

Bu hâkikat ikinci defa olarak meydana çıkmış bulunmaktadır.

Bazı mahfillerde Libyaya gönderilecek olan Amerika kuvvetlerinin yalnız mahallî vaziyeti düzenlemek için değil, fakat Libyayı açılacak ikinci cephe için bir hareket noktası olarak kullanmak maksadıyla yapılabileceği sanılmaktadır.

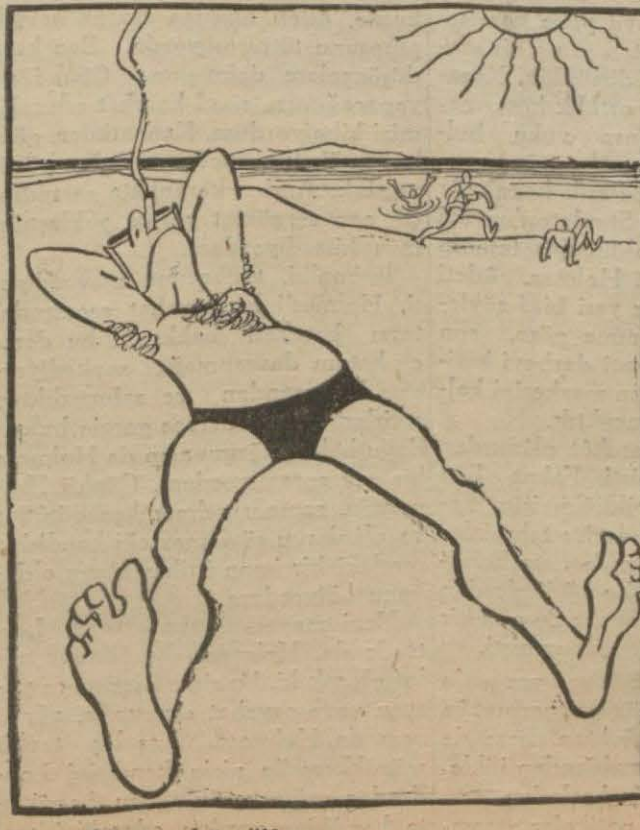
B. Churchill - B. Attlee arasında telefon mükâlemeleri

Londra 20 (A.A.) — Rusyaya yardım haftasının açılış toplantısında Attlee, toplantıdan az evvel, B. Churchill ile Atlantik aşırı bir telefon mükâlemesi yaptığını ve B. Churchill'in çok iyi bir intiba taşıdığı görüşünü söylemiştir.

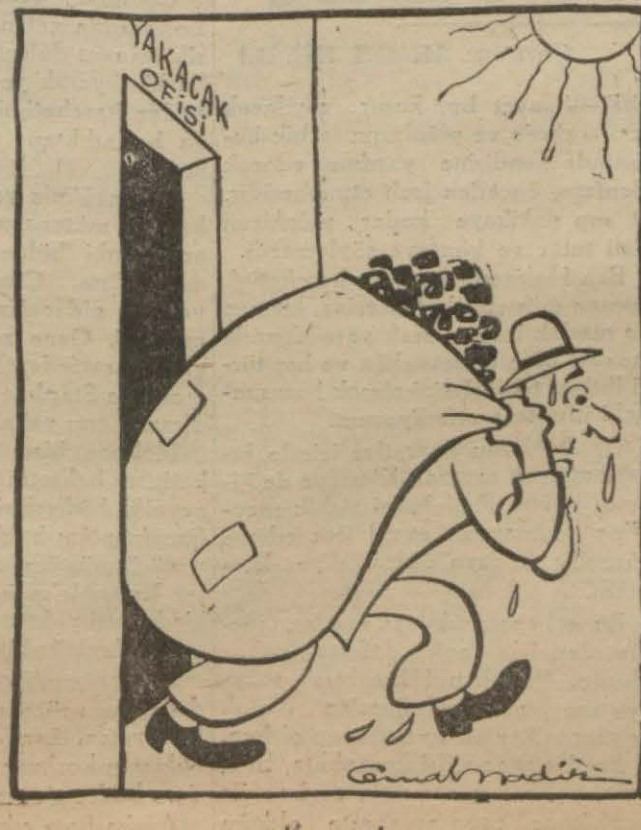
İki Alman oklu Tobruk'a ilerliyor

Kahire 20 (A.A.) — Tobruk henüz taarruza uğramamışsa da hücumun uzun müddet gecikmeyeceği anlaşıyor. Dün Bardia'nın 40 kilometre yakınına kadar geldikten sonra şarka doğru ileri hareketlerini durduran iki Alman tank kolu Tobruk istikametini tutmuştur. Esasen Tobruk civarında bulunan Mihver kuvvetleri siperlere girmeğe başlamışlardır ve mevzilerini sağlamlaştırmaktadırlar.

Günün tiplerinden:

Ağustos böceği...

Karınca...

BU SABAHKI TELGRAFLAR

Harkofta büyük bir muaharebe başladı

Sivastopol'a şiddetli
Alman hücumları
devam ediyor

Londra 21 (A.A.) — Moskova'dan gelen haberlere göre dün Harkof cephesinde yeni bir muharebe başlamıştır. Sivastopol'da Sovyet kuvvetleri Alman hücumlarına mukavemet etmektedir.

Moskova radyosuna göre şehrin şimal bölgesinde Almanlar birkaç tümen toplamışlardır. Cenupla Alman - Rumen piyadeleri taarruz etmektedir.

Sovyet tebliği

Londra 21 (Radyo 8,15) — Gece yarısı Moskova'da neşredilen Sovyet tebliği: Cephenin Sivastopol bölgesinde şiddetli muharebeler devam ediyor. Harkof bölgesinde bir noktada ilerleyen kitalarımız, ilerleyen Alman kitalarıyla temasa geçmiştir.

Sivastopol'da durum

Londra 21 (A.A.) — Alman pike bombardıman tayyareleri Sivastopol liman tesislerini, iç şehri, sahil istihkâmalarını dün şiddetle bombardıman etmiştir. Tek tük Rus avcıları görülmüş, bunlardan beşi düşürülmüştür.

Vichy 21 (A.A.) — Alman kuvvetleri Sivastopol şehrine doğru ileri hareketine devam ediyorlar. Muhasebe gemisinin merkezinde, hava kuvvetleri ve tanklar tarafından muharebeti gören piyade şehre çok yaklaşmıştır.

Vichy 21 (A.A.) — Sivastopol kalesinin şimal kesiminde von Mannestein orduları kaleye iki kilometre yaklaşmışlardır.

Eski Japon Başvekil- lerinin toplantısı

Tokyo 21 (A.A.) — Eski Başvekiller dün Başvekil general Tojo'nun evinde toplanmışlardır. Eski Başvekiller, general Tojo'nun verdiği izahatı dinlemişlerdir.

Rumen - Macar gerginliği

Bükreş 21 (A.A.) — B. Antonesco'nun Romanya - Macar hududundaki Turda'ya yaptığı seyahatin hedefi son zamanlarda gerek hudutta, gerek Macaristan'a ilhak edilen Transilvanya'daki hâdiseler hakkında tedbirler yapmak. Gelen mülteciler Macaristana ilhak edilen Transilvanyada fena muamele gördüklerini bildiriyorlardı. Seyahat durumun aydınlatılmasına ve gerginliğin bir parça hafifletmesine yardım etmiştir.

Avustralya etrafında hava faaliyeti

Vichy 21 (A.A.) — Japon tayyareleri Yeni Gine'de Moresby, Avustralya'da Darwin limanlarına taarruz etmişlerdir.

Tobruk'a karşı büyük bir taarruz bekleniyor

Mısır hududuna kadar
gelen Mihver kuvvetleri
geri döndüler

Londra 21 (A.A.) — Libyada mihver kuvvetleri Mısır hududundaki Britanya mevzilerine doğru ilerledikten sonra geri dönmüşlerdir. Bu, ya hücum için, yahut Tobruk'u almak üzere taarruz yapmak için hazırlık emelinden ileri gelmiş olabilir. Tobruk'a taarruz daha muhtemel görülmektedir.

İngiliz hava kuvveti büyük faaliyet gösteriyor. Dün Bingazi, Rodosta Maritsa hava meydanı, Girit'te Kandiye'ye taarruz edilmiştir. Dün Maltada sütkün hüküm sürmüştür.

Vaşington 21 (A.A.) — Tobruk kalesi garnizonu şimdi düşmanla temas halindedir.

Vichy 21 (A.A.) — Londrada çıkmakta olan Times gazetesi, Tobruk'u müdafa etmek elzem midir; diye sormaktadır.

İkinci cephe hazırlığı

İngiliz Hava Nazırının
beyanâtı

Londra 21 (A.A.) — İngiliz Hava Nazır B. Sinclair dün gece söylediği bir nutukta demiştir ki: «Şimali Fransa üzerinde avcılarımızın harekâtı garptakî Alman avcı kuvvetini yıpratmağa başladı. Biz Britanya ordusunun Avrupaya dönüşüne yol hazırlıyoruz.»

Büyük Britanya'da Amerika kitaları

Londra 21 (A.A.) — Şimali İrlanda'dan başka Büyük Britanya'da da Amerikan kitaları bulunduğu bugün haber verilmektedir. Bunlar her tarafta kamplara yerleştirilmiş ve mükemmel surette teçhiz edilmiş bulunuyorlar.

Hava akınları

Londra 21 (A.A.) — Britanya hava kuvvetleri evvelki gece Almanya'da Emden, Osnabruk ile diğer yerlere yaptıkları akından döner dönmöz dört 300 avcı tayyaresi Avrupa üzerinde uçmuştur. Avcılar, Havre limanına bombardıman tayyarelerinin akınına refakat etmişlerdir. Bir kısmı da Calais, Boulogne'dan Belçika hududuna kadar olan kıyı ve içlerinde Saint Omer'e kadar uçmuştur. Calais üzerinde düşman avcıları şiddetli muharebeler olmuş, 4 Alman avcısı düşürülmüştür. 6 İngiliz avcısı düşmüşse de bombardıman tayyareleri salimen dönmüşlerdir.

Hür Fransızlara geçenler

Londra 21 (A.A.) — Madagaskar'da Diago Suarez üssünde esir edilen 400 Fransız zabıt ve neferi Hür Fransızlara katılmışlardır. Bunlar yapılan propagandanın yanlış olduğunu anladıklarını bildirmişler, bilhassa Biirelhakim mukavemetinden çok mütehasis olmuşlardır.

Aleoutienne adaları

Londra 21 (A.A.) — Bu sabah alınan haberlere göre, Şimali Pasifik'te Aleoutienne adalarında muharebe devam etmektedir. Ancak sisten dolayı durum çok karışıktır.

Milâno'da umumî bahçelere buğday dikildi

Vichy 21 (A.A.) — Milâno'da buğday hasadı umumî bahçelerde yapılmaktadır.

Çekyada idamlar

Londra 21 (A.A.) — Dün Çekya'da daha 74 kişi idam edilmiştir.

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harb tebliğleri

Alman tebliği

Berlin 20 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Manş denizinde Alman mayın tarama gemileri gece yapılan bir deniz muharebesi esnasında bir İngiliz torpido gemisini ve bir seribotu batırmışlar, birçok seribotu ağır yaralamışlardır. Gölge göğüşe bir savaştan sonra bir miktarda esir alınmıştır. Düşmanın şiddetli ateşle hasara uğrayan bir mayın tarama gemisini yedekte götürerek bir Alman mayın tarama gemisi ciddi hasara uğratmıştır.

Belçika - Hollanda sahili açığında Alman avcıları İngilizlerin 6 av uçurmuş, kendileri hiçbir kayba uğramamışlardır. Dün gece İngiliz bomba uçakları batı gımsal Almanya'nın bazı noktalarını bilhassa yangın bombalarıyla bir hücumu maruz tutmuşlardır. Osnabrück'te müteaddit bacalara isabetler vaki olmuştur. Silvil ahalisi kayba uğramıştır. 8 İngiliz bomba uçağı düşürülmüştür. Bir av filosu kumandanı olan yüzbaşı Gollop, 101 inci hava zaferanı kazanmıştır. Binbaşı Trautloet kumandasındaki bir av filosu Doğu cephesinde 2000 inci hava zaferanı kazanmıştır.

Halk Dağıtma Birlikleri

Kurulmasından vazgeçildiği haberi tamamen asılsızdır

Ankara 20 (Telefonla) — Sabah gazetelerinden biri halk dağıtma birliklerinin kurulmasından vazgeçtiğini yazmıştır. Alâkadarlardan öğrendiğime göre bu haber tamamen asılsızdır. Hükümet bilakis bu birlikleri takviye edecektir.

Ankarada bir memur ve bir bakkal hapse mahkûm oldu

Ankara 20 (Telefonla) — Aldığı rüşvet mukabilinde, Recep adında bir bakalla fazla ekme kartı verdiğinden dolayı Ankara millî koruma mahkemesine verilen hususi muhasebe Karacabey subesi tebliğ memuru Tahir Tokgöze bakkal Recep haklarındaki muhakeme bitmiştir. Tahir Tokgözün 4 sene 22 gün, rüşvet vermekten suçlu olan bakkal Receptin de 3 ay hapsine karar verilmiştir.

Fürüzan vapuru Gazi köprüsüne çarptı

Sadıkzadelerin Fürüzan vapuru, geçen sabah saat 4 sularında Gazi köprüsüne çarpmış ve köprünün Boğaz tarafındaki parmaklıklarıyla köprüsünü zedelemiştir. Belediye, köprüdeki bu arızadan dolayı Sadıkzadelerden 900 lira zarar ve ziyan isteyecektir.

Yeni teknik okullar

Maarif Vekâleti bu sene yeni bir teşkilât yaparak yeniden sanat mektepleri açmağa karar vermiştir.

Şehrimizde bu sene açılacak yapı-usta okulu, kız enstitüleri ve Akşam kız mektepleri için şimdiden hazırlıklar yapılmaktadır. Bu sene alınacak talebe miktarı geçen seneki talebeden fazla olduğundan bu hususta Vekâletten talimat beklemektedirler.

Izmirde sıcaklar

Gölgede 40, güneşte ise 57 dereceyi buldu

Izmir 20 (Telefonla) — Bugün görülmemiş derecede sıcak var. Öğleyin sıcaklık gölgede 40, güneşte ise 57 derece idi. Bir çokları deniz banyolarında saatlerce kaldılar. Sokaklarda bayıllara da raslandı. Diyebilirim ki bugün sokakta dolanların yüzde 90' ı ceketsizdi.

Şehrimizde sıcak

İstanbul, dün senenin en sıcak günlerinden birini yaşamış, hararet öğleden sonra gölgede 36 dereceye fırlamıştır. Hafta tatilinden istifade eden binlerce halk biraz serinlemek için plajlara dökmüştür.

Denizde boğuldu

Hüseyin adında biri dün banyo yapmak üzere Davutpaşa sahilinde denize girmiş, yüzmek bilmediğinden boğulmuştur. Hüseyinin cesedi denizden çıkarılarak yapılan muayene sonunda gömülmesine ruhsat verilmiştir. Kaza etrafında zabıta tahkikata girişmiştir.

Muğla'da iki zelzele daha oldu

Muğla 19 (A.A.) — Dün gece bir saat 23 de diğeri 24 de olmak üzere iki yer sarsıntısı olmuştur. Hasar yoktur.

Dinamit kapsülü ile oynarken yaralandı

Izmir 20 (Telefonla) — Değirmendere nahiyesinin Ahmetbeyli köyünde bulduğu dinamit kapsülü ile oynayan Kadir kıızı on yaşında Hediye, kapsülün infilâkı ile ağır surette yaralanmıştır. Küçük kızın parmakları kopmuştur.

Norveç'e yeniden Alman kuvvetleri geldi

Stokholm 20 (A.A.) — Social Demokrat gazetesinin haber aldığına göre Norveç'e yeniden bir çok Alman kuvvetleri gelmiştir.

Okullar ve büyük hastaneler gibi bir çok resmi binaların kısa bir zamanda boşaltılması istenilmiştir. Şimal Norveçteki okulların hemen hepsi şimdiden Alman askerî kampları tarafından işgal edilmiştir.

Belediye fen heyeti plânlı yerler için mütalâa sormiyacak

Belediye fen heyeti son zamanlarda birçok işlerde, bilhassa inşaatla taallük eden hususlarda imar müdürlüğünün mütalâasını sormaktadır. Bu, hem kırtasiyeciliğin çoğalmasına, hem de halka ait işlerin sürünce-ede kalmasına sebep olmaktadır.

Halbuki şehrin birçok mimtaka-larına ait imar plânları hazırlanıp tasdik edildiği gibi bina inşaatında tat-bik edilecek belediye kanunu ve ta-limatnamesindeki hükümler de sa-rihtir. Fen heyeti, arazi vaziyetleri plânlı tesbit edilmiş ve kanunla tas-rif edilmiş inşaat işleri için imar müdürlüğünün mütalâasını sorma-dan muamele görecektir, ancak henüz plâni yapılmayan yerlerdeki inşaat için imar müdürlüğünün mütalâasını soracaktır.

Bakliyat fiyatları

Ticaret Vekâleti, fasulye, mercimek, nohut ve kuru baklaya yeni fiyatlar koydu

Ankara 20 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ olunmuştur:

Madde 1 — Bütün bir mahsul mevsimi devâmına cari olmak üzere, geçen sene bakliyat zümresine dahil maddelerin müstahsil bölgeler âzami fiyatları Vekâletimizce tesbit ve ilân olunmuştur. Yeni mahsul mevsimi için hükümet tarafından hububat fiyatlarının sabit tutulması kararlaştırılmış olduğundan, bakliyat zümresine giren maddelerin âzami fiyatları da, hububat fiyatlarına göre ayarlanmak suretile yeniden tesbit edilmiştir. Yeni mevsim devâmına cari olacak bakliyat âzami fiyatlarının esasları şunlardır:

- En çok yüzde 3 yabancı mad-desi olan birinci nevi kuru çalı fasulyesi 24 kuruştur.
- En çok yüzde 3 yabancı mad-desi olan birinci nevi yeşil mercimek 18 kuruştur.
- En çok yüzde 3 yabancı mad-desi olan natürel nohut 14 kuruştur.
- En çok yüzde 3 yabancı mad-

desi olan kuru bakla 13 kuruştur.

Madde 2 — Bu fiyatlar, istihsal bölgelerinin istasyon veya iskele olan vilâyet veya kaza merkezlerin-de çuvalsız olarak müstahsilin top-tan âzami satış fiyatlarıdır. Vasıfları daha aşağı olan mallarla bu maddeler-in diğer nevi ve kalitesinin âzami fiyatları, mutata farklarla ve icabına göre müstahsil kaza merkez-leri için de ayrı ayrı olmak üzere, vilâyet hat mürakabe komisyonları-na tesbit ve ilân olunacaktır.

Madde 3 — Kuru fasulye, mer-cimek, nohut ve kuru bakla ticareti yapan mutavassıtların kâr hadleri ve bunların kurdukları zahireci bir-liklerine verilecek yeni vazifeler Vekâletimizce ayrıca tebliğ ve ilân olunacaktır.

Madde 4 — Müstehlik merkez-lerin yeni âzami fiyatları mahallî fiat mürakabe komisyonları-na, geçen sene tebliğ olunan esaslar dairesin-de tâyin ve ilân olunacaktır.

Üniversitede

Hukuk dekanlığına ve Tıp fakültesi ordinaryüs profesörlüğüne tâyinler yapıldı

Ankara 20 (A.A.) — Aldığımız malûmata göre, ordinaryüs profesör Ali Fuat Başgil'in Siyasal Bilgiler okulu müdürlüğü ve esasiye hukuku profesörlüğüne tâyni üzerine boşalan İstanbul üniversitesi hukuk fakültesi dekanlığına bu fakültelerin idare hukuku ordinaryüsü Sıddık Sami Onar, İstanbul üniversitesi tıp fakültesinde yeniden açılan üçüncü iç hastahkları kliniği ordinaryüs profesörlüğüne aynı fakültenin eski ordinaryüs profesörlerinden Dr. general Tefvik Sağlam, tıp fakültesinin açık bulunan sinir hastahkları ordinaryüs profesörlüğüne bir müddettenberi bu vazifeyi vekil olarak ifa etmekte bulunan akıl hastahkları profesörü Dr. Fahreddin Kerim tâyin edilmişlerdir.

Izmirde sabunluk yağ-lara el kondu

Izmir 20 (Telefonla) — Ticaret Vekâleti, vilâyetimizde beyana tabi sabunluk zeytinyağlarına el konduğunu bildirmiştir. Yağlar, sabunculara müs-avri surette tahsis olunacaktır.

Yüzde 1,5 aside kadar mahdut mik-tardaki yemeklik yağların satışı ser-be bırakılmıştır.

İnebolu'dan top sesleri işitiliyor

İnebolu 20 (A.A.) — Sahilimiz şimali garbisinde bir mevkinden aksetmekte olan top ve infilâk gürül-tüleri dün sabah şiddetini arttırmış ve fasulasız bir surette devam eylemiştir.

Bu infilâkların şehir binalarında husule getirdiği sarsıntılar yüksek mevkilerde fazlaca hissedilmiştir.

Yurt bilgisi

Bedia Ermat ile Kemal Ermat'ın yazdıkları kitap birinciliği kazandı

Ankara 20 (A.A.) — Maarif Vekâletinden tebliğ edilmiştir: İlk oku-ların dördüncü ve beşinci sınıflarına mahsus yurt bilgisi kitaplarının, ya-zılması için açılan müsabaka sona ermiştir. Müsabakaya gönderilen ki-taplar özel bir komisyon tarafından incelenmiş ve aşağıdaki hususlar tesbit olunmuştur:

Müsabakaya 13 seri kitap yollan-mış ve bunlardan, Bursa ikinci orta okulu türkçe öğretmeni Bedia Ermat ile Bursa maarif müdürü muavini B. Kemal Ermat'ın müştereken yazdı-kları kitaplar birinci olarak ayrılmış ve bunların 1943 - 1944 ders yılı-n-dan itibaren 3 yıl müddetle ilk oku-larda okutulması kabul edilmiştir.

Tire orta okulu müdürü Ulvi Yelken tarafından yazılan kitaplar üçüncü olarak seçilmiştir. İkinci, dördüncü ve beşinci dereceler için hiç bir kitap uygun görülmemiştir.

Vichy'de

De Gaulle'ülerin ve komünistlerin bir hükûmet darbesinden endişe ediliyor

Londra 20 (A.A.) — Buraya gelen haberlere göre, Vichy siyasi mahfil-leri, mütteliklerin Fransa'ya bir çı-karma yapmaları takdirinde De Ga-ulle taraftarlarının ve komünistlerin bir hükûmet darbesi hazırlamaların-dan şiddetli bir endişe duyuyor.

Vilâyet ve Belediye bütçeleri

Tasdik edilmek üzere Vekâlete gönderilen vilâyet ve belediye ile mülhak müesseselere ait 942 senesi bütçeleri tasdik edilerek gelmiştir.

İngilizlerin büyük taarruzu

Durmadan Berline kadar yürümek azm ile yapılacaktır

Londra 20 (A.A.) — İngiliz - Sov-yet ittifakının yıldönümü münasebeti-le yapılan tezahürde M. Cripps de-miştir ki:

Zaman gelecek ki Birleşik Ameri-kanın yardımı ve bizim sanayi kud-retimize ve Sovyetler Birliğinin istih-sal kaynaklarına inzimam eden A-merika sanayi kudretile batıda Hit-lere karşı büyük ve muvaffakiyetli bir taarruz yapmak kabiliyetinde ola-cağız. Fakat muvaffakiyetin esas mütteliklerimize yapacağımız yar-dımdır. Onların muvaffakiyetsizliği müsterek dâvamıza zarar verir, fayda vermez. Taarruz ettiğimiz zaman şiddetle ve durmadan Berline kadar yürümek azm ile taarruz edeceğiz. Bu-nu size söylemekle veya kendisine söylemekle Hitler'e yardım etmiş ol-muyorum. O an belki yakındır, belki uzaktır. Fakat görüldü ki Hitler, o anın çok uzak olmadığını hissediyor. Biz hazırlıklarımızı yaparken hiç şüp-hesiz Hitler de kendi hazırlıklarını yapacaktır. Ve haddi zatında bu za-man unsuru üzerinde müessir ola-bilir. Sizin de bildiğiniz gibi bu mese-le M. Molotofun İngiltereyi ziyareti esnasında kendisi ile müzakere edil-miştir. Ve sizi temin edebilirim ki M. Molotof bu hususta benim size söy-liyeceklerimden çok daha fazla şeyler biliyor.

M. Cripps, şu sözleri ilâve etmiştir:

Zafer, sulhten önce gelecektir. Za-fer, ancak sürekli bir cesaretle ve ta-hammül sayesinde ve ne zaman bi-teceğini henüz bilmediğimiz sukutu hayaller ve talihizlikler sonunda ka-zanılabılır. Bugün hepimiz bundan bir sene evvelkine nazaran daha ümit-li, daha itimatlıyız. Fakat düşman-larımızın elinde kalan kuvveti ve on-lar yenilmeden evvel, kendileri tara-fından gelmesine intizar etmekteyiz leabeden şiddetli ve azmi azımsama-yalım. Düşmanlarımızın askeri ve smal geniş teşkilâtının hakkından geleceğimizi için belki daha uzun zamana ihtiyacımız olacaktır.

Almanya'ya yeni İngiliz hava akınları

Londra 20 (A.A.) — İngiliz hava nazırlığının cumartesi tebliği: Dün gece hava kuvvetlerimize men-sup kuvvetli bir teşkil şimal batı Al-manya topraklarına hücum etmişlerdir. Hücumun ana hedefleri Emden ve Osnabrück ile başka yerler-den ibaret olmuştur. Ayrıca, Hollan-dadaki düşman hava alanları da bombalanmıştır.

Uçaklarımızdan dokuz üslerine dönmemişlerdir.

İktisadî devlet teşekkül-leri tekaüt sandığı kadrosu

Ankara 20 (Telefonla) — İkti-sadî devlet teşekkülleri tekaüt san-dığı kadrosu tasdik edilmek üzere Vekiller heyetine verilmiştir.

Fecî bir ölüm

Izmir 20 (Aksam) — Ödemiş kazasında Kışla köyünde Abdullah Demir, ihtiyatsızlık ederek 12 yaşın-daki Halil Demiri köy civarındaki arpa harmanına dövmeye bırakmış, harmanı döven iki beygirin ürkmesi-sinden Halil Demir ağaçlara çarpı-larak beyni parçalanarak ölmüştür.

Arabamızı, bozkırda yürüye yürüye nihayet, Franklandın evi civarına geldik.

Arabamızı, bozkırda yürüye yürüye nihayet, Franklandın evi civarına geldik. Uzaktan Franklandın evini görüldüğü geniş bir nefes aldım. Çünkü gideceğimiz yeri nihayet anıya-bilmistim. Bu yer de arabamın tâki-bettiği istikamete göre, Perili konak olmak lâzım gelirdi. Biraz sonra ara-ba Perili konak önüne geldi. Fakat konanın büyük kapısı önünde değil, arka kapının biraz ötesinde durdu.

Arabadan indik. Holmes, arabacı-ya evvelden kararlaştırmış olduğu ücreti verdikten sonra, burada hiç durmaksızın, geldiğimiz dolambaçlı yoldan derhal Coombe Tracey ka-sabasına avdet etmesini emretti.

Ben, Perili konağa gireceğimizi sanmıştım. Fakat bu tahminim doğ-ru çıkmadı. Holmes, ses çıkmak-sızın, arkasından yürümeyi söyle-di.

Ben Perili konakta kaldığım iki ay zarfında, bozkırın çifliği civar bütün yerlerini gezerek adım adım bildi-ğim için, yürüdüğümüz istikamete nazaran, Stapleton'un bulunduğu yere gitmekte olduğumuzu anladım. Bir rahlık Holmes, duraklayarak ko-misere sordur:

İngiltere Başvekili ansızın Vaşingtona niçin gitmiş olabilir?

(Baş tarafı 1 nci sahifede)

katlandığını sanmak akla yakın geliyor.

Bu mesele ne olabilir?

İngiltere ile harbe karşılıklı yardım ve sulhta iş birliği anlaş-ması imzalayan M. Molotof, tâ Vaşingtona kadar da gittiği hal-de orada hiç bir şey yapmadan döndü. M. Molotofun Vaşington-da kiralama ve ödünç verme iş-lerini konuştuğu ilân edildi ise de Şark cephesinin bu durumun-da Sovyet Başvekilinin zaten yü-rüyen bir alışveriş işi için Mosko-vadan, binbir zorlukla Vaşington-a kadar gideceğine inanmak güçtür. Şu halde, M. Molotofun Vaşingtonda Amerika ile tama-men anlaşamadığına da akıl ya-tıyor.

Bu iki ihtimali birleştirince, M. Churchill'in Vaşington seya-hati hakkında zihinde şöyle bir şüphe ve faraziye uyanabilir:

İngiltere ile Sovyetler arasında imzalanan anlaşma, Sovyetlerin bu harbe ve bu harben sonra bütün istediklerini ve istiyebile-ceklerini değil, ancak İngiltere-nin kabule razı olabileceği âzami şartları içine almıştır. İngiltere, sulh gayelerinde, bütün küçük devletlere karşı — Amerika ile beraber — Atlantik beyanname-sile bağlıdır. Sovyet Rusya ise bu beyannameye benimsememiş, bundan dolayı sulh gayeleri ba-kımından İngiltere ile araları uzun zaman açık kalmıştı. İngil-tere bir taraftan Sovyetleri tat-min etmek zoru, öbür yandan Anglo - Sakson Atlantik beyan-namesine açıkça aykırı yükümler-girismemek kaygısı altında, bu iki isteği azçok uygunlaştı-rıp birleştirir görünen bir anlaşma imzalandı.

Bu anlaşma Amerikada hoş görüldü mü? Pek emin değiliz. Propagandacılık gayreti, yahut sathi görüş İngiliz - Sovyet an-laşmasını sulhtan sonra tam bir adalet nizamının temeli diye gösterse de bizce, satırlar arasın-dan çıkan mâna, bütün küçük devletlere karşı tam bir adalet fikri etrafında ayrıntılar doğura-cak mahiyettedir. Bu bakımdan, Amerikanın bu anlaşmayı Atlan-tik beyannamesine tamamen uy-gun bulmamış olması, M. Chur-kill'in de bu ehemmiyetli dâva için Vaşingtona gitmeye lüzum görmesi muhtemeldir.

Fakat bu kestiris ve düşünüş tarzı, hâdiselerin dıştan görünüş-üne ve zincirleşmesine dayandığı için nihayet bir faraziye sınırını geçemez. Şunu da söylemeyi vazife biliriz ki Vaşington buluşma-sında hangi mesele konuşulursa, konuşulsun, Alman gazetelerinin dediği gibi, bunu, boğulmak üze-re olan iki adamın birbirine ümit-sizlikle sarılması tarzında göster-mek, hâdiselerin hakikatine asla uymayan, biraz insafı hiç bir hav-salanın alamıyacağı kocaman bir mübalâğadır. Çünkü ne İngil-te-rede, ne Amerikada boğulmak üzere olan bir adam manzarası yoktur. Bilâkis suyun üstünde çok rahat, çok sakin, bilhassa gü-nenle yüzer ve dalgalara dayanır halleri var.

Necmeddin Sadak

Pamuklu tevziati

Devlet dâire ve müesseselerinden harîc olarak halka yapılan pamuklu mensucat tevziatına 15 temmuza ka-dar devam edilecektir.

Bundan sonra 15 ağustosta yeni bir dağıtma başlayacaktır. Bu ikinci tev-ziat için şimdiden hazırlıklara baş-lanmıştır. Bu maksatla Vekâlet, il-d milyon şiş bastırmaktadır. Bu şişler, memurlar vastasıyla halka dağıtıla-

PERİLİ KONAK

Tefrika No. 96

Çeviren: AHMET HİLÂLİ

Hafife birbirimizi takdim etti. Bu takdim sayesinde gelenin Londra polis müdürüyeti komisierlerinden Lestrade olduğunu anladım.

Lestrade'in, Holmes'e ilk sualı şu oldu:

- Mühim bir şey mi var?
- Evet!
- Hâdis hakkında bana biraz izahat verir misiniz?

— Uzun senelerdenberi işlenen ve misli görülmemiş bir takım cinayet-ler karşısında bulunuyoruz. Yola çıkmadan evvel iki saat vakitimiz var. Ondan sonra Londra'ya döner, oranın sisli ve kasvetli havasını bol bol teneffüs ederiz. Zannederim, bu taraflara ilk defa geliyorsunuz, değil mi?

— Evet, bu yerleri ilk defa görü-yorum.

— Âlâ! Umarım ki, bu ilk ziyare-tinizin hâtrasını, ölünceye kadar unutmıyacaksınız.

biri — sayet bu, kusur sayılacak ise — proje ve plânların tatbik hususunda kendisine yardım edecek olanlara, önceden izah etmemesidir. O, son dakikaya kadar plânlarını gizli tutar ve kimseye söylemezdi.

Ben Holmesin bu hattı hareketini, kısmen müstebit karakterine, kısmen de meslek icabı olarak yaradılışında mevcut olan itimatsızlığa ve her tür-lü ihtiyat tedbirlerini almak hususun-daki itiyadına atfediyorum.

O, dostlarını hayretler içinde bırakmağı çok severdi. Kimseye de it-i-madine yoktu. Projelerini tatbik mevkine koymadan evvel ifşa ederse öğrenilir ve suya düşer diye korkardı.

Bu sebepten dolayı, netice, yar-dımcıları için çok defalar nahoş olurdu. Ben kendi hesabıma arkadaşımın bu ketumluğundan birçok defalar müteessir ve muztarıy oldum. Fakat bu gece zifiri karanlıkta, boz-luk satılıkta arasında araba ile

kadar teessür duyduğumu ve ızdırıp çektiğimi hatırlamıyorum.

Coombe Tracey kasabasında, Londradan gelen sivil polis komise-rile iki saat doluştuktan sonra bir ara-ba kiralyolca yola düzüldük. Kasa-badan hareketimiz, ortalık kararma-ğa bağladıktan sonra vuku bul-muştu.

Gideceğimiz yer, Perili konak ile hagerat mütehasısı Stapleton'un evi arasındaki bölge olduğuna tahmin ediyordum. Çünkü Holmes, âdeti veyhile, gideceğimiz yeri bize söyle-memişti. Gene zannına göre, son gayretli sarfederek kati darbeyi indi-recek ve Stapleton'un maskesini kal-dırarak onu yakalayacaktı.

Holmes, bize hareket plânından katıyen bahsetmemişti. Fakat ben evvelki hâdiseleri bildiğim için, ha-fiyenin plâni hakkında bu tahminle-ri yürütmüştüm. Arkadaşımız komi-ser Lestrade'in ise, bu hâdiselerden hiç haberi yoktu. Holmes de ona bir şey söylemeye lüzum görmemişti.

Zifiri karanlıkta bozkıra varıp da döndürücü rüzgâr yüzüne çarpmaya başlınca, hem soğuktan, hem de bölgenin korkunç ıssızlığından ilikle-rime kadar titremeye başladım.

dan ilerliyorduk. Üç arkadaş sessiz sessiz birer köşeye büzülmüştük. Hol-mes, belki etraftan alevi görülür kor-kusile, âdeti hilâfına olarak sevgili piposunu tütürüyorduk. Ben kara düküncelere dalmıştım. Çünkü ne yapacağımızı, nasıl hareket edeceğ-i-mizi bilmiyordum. Kanaatimce, göz-leri bağlı bir maceraya doğru yürü-yorduk. Araba, karanlıkta sarsıldık-ça, son sergüzeşt yerine yaklaştığı-mı hissediyordum.

İhtimali, arabacının mevcudiyet-i, Holmes'i bu seyahat esnasında, tarzı hareketi hakkında bu dere-ce ketum davranmağa sevk ediyor-du. Heyecandan ve sabırsızlıktan sinirlerimiz son derece gergin bulun-duğu halde, ağzımı açıp da Holmese bir şey soramıyordum. Çünkü Hol-mezsin, zamanı gelmedikçe düşünce ve plânlarını söylememekle kendisine mesleki bir iman itihaz etmiş oldu-ğunu biliyordum.

Yeni macera arkadaşımız Les-trade da, Holmesin bu âdetine vâ-kıf olacak ki, bu sinir bozucu ve yo-rucuk uzun seyahat esnasında, ağzını açıp da Holmese, boş bir tekvif müzakeresi için kendisini Lon-dradan çağırması olduğuna, hangi iş-

AKŞAMDAN AKŞAMA

Modernleşmenin sanat ve ilim adamına zararları

— Neden bu kasabada oturuyorsunuz da meselâ Ankara, İstanbul gitmiyorsunuz? — dedim. — Geçim membamız burada değil... Meşgaleniz ise fikir sahasında ve amatörce... Sizin için büyük şehirler daha enteresan olmalı... Gerçi burada da birçok mekteplerimiz, hastanelerimiz, devlet müesseselerimizin toplandığı merkez... O sebeple, münevverler eksik değil. Ahbap, arkadaş bulabiliyorsunuz! Fakat bu büyük şehirlerin münevver muhiti... İstihfala omuz silkerek sözümlü kesti:

— Büyük şehirlerin münevver muhiti!... Hani?... Nerede?... Onu bulamadım ve onun tedennide olduğunu anladım için buraya kadar kaçtım ve böyle bir kasabada kendime meşrebimce bir muhit yaptım; oturuyorum.

— Lâf bir mugalâta dedim.

— Hiç de öyl değil... — diye cevap verdi. — Samimi konuşuyorum. Bımdan bir çeyrek asır evvel, İstanbul meselâ Sultanahmet, Çarşolu, Bayezit taraflarında mevcudiyetlerini sanat ve ilim temerküz etmiş şairler, edibler, müderrisler, ilh vardı. Amma şimdi bunların Ankara'ya göçmeleri de, eski yerlerinde kalanları da kendilerini hemen istihfalararak mondenliğe kapılmış buluyorlar.

— Küllük kahvesine gidin... Hâlâ nicelerini orada bulacaksınız... İhtimal siz nesildeşleriniz aradınız. Yenilerle ülfet etseydiniz...

— Yeniler, eskiler... Hep aynı... Büyük şehirler hep aynı... Küllüktekilere de, Küllüktekilere de...

— Nasıl, yani?

— Hattâ oraya gelseler, hattâ aralarında bizim zamanımızdaki gibi hasbihallere, sanat ve ilim münakaşalarına dalsalar bile, bu halleri sanki ârazi... Tahta masanın etrafında oturanlardan biri, şimdi taksiye atlayacak, Beyoğlunda randevusuna gidecektir. İkinci, arkadaşlarıyla plâja sözlü... Üçüncüsü, Ayaspaşada karısı modern apartmanında bekliyor... Dördüncüsü, bobstle yakın bir kılık kıyafette... Böyle sanat ve ilim adamı olur mu?

— Ya ne olsunları?... Ahşap evlerde ebediyen pincklesinler... Sene de bir yaptıkları koyu kostümler sırtlarına kabuk gibi yapışsın... Şu dar kahvehane çerçevesinin dışına fırlayasınlar... Omuzlarına yağlı saçlarından kepek dökülsün... Ay-larca yikanasınlar... Topukları aşınmış olsun... Tâmir ettiremsinler... Ve bütün bunlardan dolayı, boş zamanlarında hep aynı tahta masanın başında akmassınlar, gecelesinler, sabahlasınlar... Yapacak başka bir şey olmadı için mizacı-nıza hoş gelecek lâf ebeliği etsinler... Onlar da devrin icabına uydu: Müderrisi, şairi, sanatkarı modern hayat sürüyor... Ada kulübüne de gidiyor, Moda kulübüne de... Florya plajına da, Park Otel'e de...

— Onun için içli, özlü sanat eserleri verilemiyor.

— Yeni bir mugalâta.

— Hayır... Tekrarlıyorum, hayır... Sanat ve ilim, mondanite ile birleşemez... Birleşirse böyle olur... Evvelâ muhit dağılır... Su karışır gerbet gibi tatsızlaşır... Entelektüel muhiti olmayınca; tüccar, müteahhit, yeni zenginleşmiş bezirgan, şair, dömi monden hep bir arada zaman geçirince ise, yüksek dimağlarında rekâ kıvrımları fırlamaz... Onlara başka zemin, başka muhit lâzımdır... Kendi muhitleri, kendi zeminleri... İhtimal, böyleleri şimdiki şeraitimizde bir taşra kasabasının daha iyi buluyor... İhtimal, yüksek fikir ve sanat adamlarımız, artık Ankaradan, İstanbuldan değil, Erzurumdan, Boludan, Konyadan, Adanadan fırlacaktır. Çünkü ancak buralarda üç beş münevverin, aralarında yabancı karışmaksızın ve akılları randevuda, plajda, barda olmaksızın birleşmeleri mümkün olur.

Gene:

— Mugalâta... — diye tekrarlardım.

— Değil, azizim... Garplı edibin ve âlimin de başına mondenlik yükünden aynı âvarelik âriz olmuştur mi?... Tavan aralarının yarı ışınıcı odalarına kendilerini kapatan ve Kariye Lâten'den öteye gidemiyen on yedinci, on sekizinci, on dokuzuncu asır Fransız muharirleri, mese-lâ... Dünyayı ilgilendiren eserler ve rebilmiştî... Fakat kalın bağa göz-lükleri burunlarına ilistirip, püfür püfür beyaz spor elbiseleri sırtlarına geçirdikten ve lüks vapurları bar-larında kokteyl içerekten Amerikalı kocalarla Atlantik seyahatine da-dandıktan sonra Fransız filikyatın-basica mümessillerini gördük. En

ŞEHİR HABERLERİ

İzmirde esrarengiz bir cinayet dâvası

Vicahet ile Hasan, Rıdvan Altın'ı boğrak öldürdüklerini inkâr ediyorlar

İzmir 20 (Akşam) — Çeşme kazasının Ovacık köyünde kocası Rıdvan Altın'ı boğarak öldürmekle maznun 28 yaşında Vicahet Altın ile suç ortağı Hasan Sayanın şehrimiz ağır ceza mahkemesinde görülmekte ler, halkın ve mu olan muhakeme hakemleri tâkibe den meraklıların çok ehemmiyet verdikleri bir dâvadır.

Dâva dosyasındaki tahkikat evrakına göre Vicahet ve Hasan, bir müddettenberi gizli münasebette bulunuyorlardı. İki âşk, ebedî surette birleşmelerine mâni olan zavallı kocayı ortadan kaldırmağa karar vermişler ve Rıdvan bir gece uykuda iken iple boğup öldürdükten sonra cesedini bir beygir üzerinde kırdı bir bağ damına götürmüşler, duvan üzerine ykmışlar; böylece bir kazaya kurban gitmiş gibi göstermek istemişlerdir.

Fakat tahkikat, hâdisenin iç yüzünü meydana çıkarmış, vakanın şahidi olan 9 yaşında Halil Altın da her şeyi gördüğü gibi anlatmıştır. Muhakeme esnasında müddeiumumi, iddiasında, her iki maznunun suçlarını sabit görmüş, idamlarını istemişti. Son celsede maznular, müdafaalarını yapmışlardır. Vicahet'in iki avukatı, kadının bu korkunç ci-

Solda maktul Rıdvan, ortada maznun Hasan, sağda maktulün karısı Vicahet

nayete hiçbir alâkası olmadığını, Halil adındaki çocuğun da amcasının tesiri altında anesinin aleyhinde hareket ettiğini söylemişler, mâsum olduğundan bahisle beraatini istemişlerdir.

Diğer maznun Hasan Sayan, cinayetin iki kişi tarafından işlendiğini ve kendisinin o sırada gözcülük ettiğini, suçu olmadığını, asıl katilleri uymak suretile gafil avlandığını, başka suçu bulunmadığını bildirmiştir.

Hasan Sayan, Rıdvan Altın boğup öldürdükten sonra Fethiye teyzenin bağ damına beygir üzerinde götürüp orada bırakın ve sonra dönen suçluları gören dört şahidin adlarını vermiş ve bunların mahkemece dinlenmesini istemiştir. Mahkemece, bu müdafaa şahitlerinin dinlenmesi kararlaştırılmış ve muhakeme 26 hazirana bırakılmıştır.

Tan sinemasında bir hırsızlık

Şerif 240 lirayı çalarak kaçarken yakalandı

Kasımpaşada oturan yirmi beş yaşlarında Şerif adında biri evvelki gece Pangaltı civarında Tan sinemasına giderek oyunu seyrettikten sonra kanapelerin altına saklanmıştı. Filim bitip seyirciler dağıldıktan sonra Şerif sinema memurlarının da çekilmelerini beklemiş ve her taraf boşalmış sinemanın kasa odasına girerek bir âletle kasayı açıp içindeki 240 lirayı almıştır. Şerif kapıdan çıkacağı sırada sinemanın bekçisi Mehmet ile karşılaşmış ve bıçağını çekip bekçiyi tehdid ederek bir helâ penceresinden atlayıp yan taraftaki kahveye girmiştir. Bekçinin bağırmasından duyan polisler yetişerek Şerifi yakalamışlardır. Çaldığı paralar da üzerinde bulunmuştur. Şerif adliyece verilerek tevkif edilmiştir.

Tramvayların ârizaları-na dikkat etmek lâzım

Dün öğleden sonra saat 14 te 152 numaralı ikinci mevki Maçka arabası, Taksimden Harbiye'ye gelirken motöründen birdenbire bir alev çıkmış ve bu esnada vatmanın bulunduğu sahanlıkta duran lâcivert ceketli şışmanca bir zatın ceketini tutuşturmuştu.

Tramvay arabalarında son günlerde sık sık ârizalar görülmektedir. Bilhassa ikinci mevki arabalarında bu ârizalar daha ziyade göze çarpmaktadır. Ezcümle şışhane yokuşundan inerken patımaş yapan ve yahut fazla süratle seyreden arabalar görülmektedir.

Bu kusurlar ya arabalardaki ârizalardan, yahut vatmanların acemiliğinden ileri geliyor. Arabaların sık sık muayeneden geçirilmeleri ve bu suretle muhtemel kazaların önüne geçilmesi icabeder.

Vazifesindeki dikkat ve dürüstlüğünden emin olduğumuz elektrik ve tramvay idaresi umum müdürü B. Halkın bu hususa ehemmiyet vericeğine kanılır.

Liselerin askerlik kampları

Liselerin askerlik kamplarına ait birinci devresî haziranın 23 ünde bitecektir. Kampların ikinci devresine 3 temmuzda başlanacaktır.

Yatılı talebe

Parasız alınma şartları Maarif Vekâletince bildirildi

Maarif Vekâleti, bu sene liselerle orta ve öğretmen okullarına alınacak meccani talebenin kabul şartları ve talebe adedi hakkında bazı esaslar hazırlamış ve bunları alâkalı makamlara bildirmiştir.

Alınacak talebe için bir müsabaka imtihanı yapılacaktır. Tesbit edilen şartlara göre imtihana girebilmek için her şeyden evvel hüsnüahlâk sahibi olmak, mektepten hiç olmaya lıy derecede çıkmak ve fakir olduğuna vesikalarla ispat etmek lâzımdır. Pek iyi derece ile evvelki mekteblinden çıkanlar tercih olunacaktır.

Geçen sene başında bütün Türkiye'de alınan meccani talebe iki bindi. Maarif Vekâleti, bu sene kabul edilecek meccani talebe sayısını iki bin beş yüz çıkarmıştır.

Öğretmen okullarına gireceklerin de mekteplerinden öğretmen olabilir, diye bir vesika almaları şarttır. Müsabaka imtihanları üç günde yapılacaktır.

Meccani talebe imtihanına girmek isteyenler, 1 ağustosla 15 ağustos arasında mahallî maarif müdürlüklerine müracaat edebileceklerdir.

Bir muhtelis mahkûm oldu

Refik Sarıkaya adında biri Üsküdar malmüdürlüğü muhasebe kâtipliğinde bulunduğu sırada ölmüş kimseler namına sahte maas beyannameleri tanzim ederek hazine den aldığı sekiz bin lirayı ihtilâs etmiştir.

Dün ikinci ağır ceza mahkemesinde Refiğin muhakemesi yapılmış, suçu sabit görüldüğünden üç buçuk sene müddetle ağır hapse konulmasına ve o kadar müddet te memurlu-yetten mahrumiyetine karar verilmiştir.

Vedâ ziyafeti

Ankarada Siyasal Bilgiler okulu müdürlüğüne tayin edilen İstanbul hukuk fakültesi dekanı B. Ali Fuat Başgil yeni vazifesine başlamak üzere şehrimizden ayrılacağı için dün saat 13 te hukuk fakültesi profesörlerine Taksim Belediye gazinosunda bir vedâ ziyafeti vermiştir. Hukuk fakültesi dekanlığı seçimi bugünlerde yapılacaktır.

★ Gece de Karadenizde su alarak batan Cümhuriyet motörünün kap-tan ve tavalları dün şehrimize gel-

Ekmek kartları

İki aylık kartların dağıtılmasına dün den itibaren başlandı

Temmuz ve ağustos aylarına mahsus ekmek kartlarının dağıtılmasına dün den itibaren başlanmıştır. Dağıtım işi ayın yirmi beşine kadar tamamlanacaktır.

Mahalle birlikleri tarafından dağıtılıp alle reisleri tarafından doldurulacak beyannameler de haziranın yirmi beşine kadar birliklere teslim edilecektir. Beyannameler muhteviyatı, haziranın yirmi beşinden temmuz bîdayetine kadar kütük defterlerine geçilecektir. Bu kütük defterleri, bundan sonraki her nevi yiyecek ve eya dağıtımalarında esas teşkil edeceğinden defterlerin işlenmesi bittikten sonra ekmek kartlarının verilmesi ve diğer teyizat üfus hüviyet cüzdanlarına kıydedilmiyecektir. Halk birlikleri aldıkları beyannameler muhteviyatının doğruluğuna kani olduktan sonra bunları tasdik edecekler ve mukabilinde alle reislerine bir vesika vereceklerdir.

Halk dağıtım birliklerinin kurulmasına dair olan kararname bastırılarak dün birliklere dağıtılmıştır. Diğer taraftan ağır işçilerin alacakları ekmek kartları için müesseselerin vermesi mecbur tutuldukları beyanname sureti de müesseselere gönderilmiştir.

Bundan başka halk birliklerine mahsus mühürler de hazırlanmış, dün kaymakamlıklara gönderilmiştir.

7 metre yükseklikten düşerek yaralandı

Hüseyin adında bir inşaat ustası Karagümrükte Fevzipaşa caddesinde bir evin balkonunu tamir ederken bastığı putrel demir kırılmıştır. Yedi metre yükseklikten düşen Hüseyin başından ağır surette yaralanmış, ifade veremeyecek bir halde Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Kolunu makineye kaptırdı

Galatada bir demirci dükkanında çalışan İspiro adında 18 yaşlarında bir işçi dün iş yaparken kazanın kolunu makineye kaptırmış, bileği ve eli parçalanmıştır. İspiro Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

Hırsız çocuklar çetesi

Ali Muharrem, Marko, Ali Gök ve Mehmet Emin adlarında on dört yaşlarında dört çocuk bir hırsız çetesi kurmuşlar ve Tahtaburuncan çetesi ismini vermişlerdir. Küçük hırsızlar muhtelif gecelerde Kasımpaşa, Sirkeci ve Aksaray civarında birkaç evi soymuşlar ve nihayet yakalanmışlardır.

Dün asliye altıncı ceza mahkemesinde yapılan muhakeme sonunda hırsızların suçları sabit olduğundan dördünün de dördün buğuk ay hapislerine karar verilmiş ve hepsi tevkif edilip tevkifhaneye gönderilmişlerdir.

Pirinç satışı

Pirinç satışı ve fiyatlarının yeni mahsule kadar bugünkü şekil ve usulde devam edeceği dün alâkadarlara bildirilmiştir.

Şeklin değiştirilip değiştirilmeyeceği hakkında ancak yeni mahsul alındıktan sonra bir karar verileceği anlaşılmaktadır.

Günlük Borsa

İstanbul Borsasının 20/6/1942 fiatleri
Londra üzerine 1 sterlin 6,20
Nevyork üzerine 100 dolar 130,70
Cenevre üzerine 100 30,05
İsviçre frankı
Madrid üzerine 100 pezeta 12,84
Stokholm üzerine 100 kuron 31,16

SİNGAPUR KORSANLARI

Tefrika No. 123

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Şamama derhal — ikinci bir taarruza uğramamak için — kenara çekildi ve arkadaşlarına haykırdı: — Baltanın geldiği şu kayahğa koşunuz!.. Bana nişan alıp başkasını vuran bu herifi yakalamadan bir adım ileriye gidemem.

Atlarından indiler. Kayahğı sardılar. Ortalık gittikçe kararıyordu; Fakat göz gözü görüyordu. Korsanlardan bir ikisi etraftaki çalılıkları tutuşturdu. Burada çalılar çarçabuk ateş aldı; hem ortalık aydınladı, hem de çalılar arasında saklanmış biri varsa, kolayca meydana çıkması temin edildi.

Yangın kayahğı dört çevresinden sarmıştı. Bu ateşin içinde barınamıyan Taşo yakayı çabuk ele verdi.

Kızıl alev dalgaları arasında yakalanan korsanı arkadaşları görünce tanıdılar:

— Taşo.. Taşo.. bizim eski yelkenci..

Şamama hemen atından indi. Taşonun yakasına yapıtı.

— Beni öldürmek istiyordun, değil mi?

Taşo cevap veremedi. Şamama gemicileri tanımadığı için, Taşoyu da ilk defa görüyordu.

Korsanlardan biri: — Taşo insanı daima arkadaşan vurmağa alışmıştır. Benim kardeşimi de vaktile arkadaşından yaralamıştı.

Diye bğrdı, Şmama bu adamın cezasını vermekte gecikmiyecekti. Fakat "ölüm baltası" nı niçin savurduğunu anlamak istiyordu. Sordu:

— Kimin hesabına attın bu baltayı?..

— Onu sen benden iyi bilirsin!

— Hasımının adını senin ağzından duymak istiyorum.

Taşo isim vermedi.

— Korsanlar hep birden:

— Bu acemi ve kahpe nişancıyı hâlâ neden söylüyorsun, Şamama?

Belli ki, bu baltayı ona veren Kava - Muradır. Yokohamada ondan Kava senin düşmanın var mıdır?

Şamama iri dişlerini gösterecek sırtta:

— Yalnız Yokohamada değil, bütün dünyada bir tek düşmanım varsa, o da Kava - Muradır. Fakat ben ona şimdiki kadar hiçbir fenalık yapmadım. Manilla limanında beni boğmak maksadıyla denize düşüren odur. Onun sol elini ben kestirmedim. Kava - Mura hâlâ benden intikam almak istiyor. Bunun sebebini biliyorum. Karısı Sinagonu boğdu. Fakat, o da vaktile benim karımı öldürmüştü. Şimdi ödestik.

— Ve Taşonun üzerine atıldı: — İlk atılan kazanır, derler. Bu Filipinlirin eski bir sözdür.

— Taşo:

— Öyleyse mertçe dövüşelim..

Deyince, etraftan gültüştiler:

— Kahpece bağlayan bir dövüşün mertçe bitirilmesi budalalıktır. Haydi Şamama.. kendini göster; şu kurnaz tilkinin cezasını ver!

Şamama bıçağını ve tel kamçısını çıkardı, yere attı:

— Şu dakikada babamın sesini duyuyorum. Ben küçükken babam bana: «Öğül! Hasımın ancak kuvvetle yenmeye çalış. Silâhsız insana silâhla saldırmak galibiyet sayılmaz» demişti.

Şamama bu sözü söylerken, yere düşen Taşoyu yakasından tutup kaldırdı:

— Haydi, ben dövüşe hazırım.

Kızıl alevlerin aydınlattığı yolun üstünde dövüşe başladılar.

Taşo «No» oyununda mahir bir oyuncuydu. Kendine güveniyordu. Fakat, Şamama o kadar kuvvetli bir adamdı ki, o güne kadar ne Filipinde, ne de Japon adalarında onu hiç kimse yenememişti. Yenmek şöyle dursun, onunla dövüşmeğe bile kimsenin cesareti yoktu. Buna rağmen Taşo mahirane oyunlarıyla Şamamayı iki kere sarsmış ve sendelemişti.

Taşo bu sırada boğuk bir sele sordu:

— Seni yenersem, beni affedecek misin?

Şamama bir kelime ile cevap verdi: — Evet..

Dövüş devam ediyordu. Şamama bir aralık hasımını başından yakalayıp üç metre geriye fırlattı. Fakat, Taşonun yere düşmesiyle kalkması bir oldu.

Seyirli korsanlar: — Bizim kahbe yelkenci yaman oyuncu imiş.

Diye söylendiler. Alev dalgaları hafiflemişti. Korsanlardan biri, Taşonun yavaşça koyundan bir küçük hançer çıkardığını gördü.. hemen ortaya atıldı:

— Kahpece ahbeci davranmanın sırası geldi. Taşo, Şamamayı hançerle yaralamak istiyor.

Diye bağrdı, Şamama kudurmuş bir aslan gibi kükredi:

— Hâlâ beni arkamdan vurmaya düşünüyor..

Şamamanın sabrı tükenmişti. Kahbeliğin bu derecesine kim tahammül edebilirdi?

Şamama hasımının bileğini yakaladı, sıktı. Taşonun gizlemeğe çalıştığı küçük hançer yere düştü. Korsanlar:

— Alçak..

Diye bağırmağa başladılar. Bu esnada Şamamanın gözleri dönmüştü. Taşoyu bir paçavra gibi — kollarından yakalayıp — birkaç kere üstüste yerden yere vurdu.

Taşo pestil gibi yere serildi.. ve bir daha yerden kalkmadı.

Şamama yere eğildi.. hasımını boğmak istedi. Fakat, bir korsan:

— Onu bırak, Şamama! Kendine geldiği zaman gemiye dönsün ve Kava - Muraya senin ne kadar kuvvetli olduğunu söylesin.

Dedi. Şamama göğsünü şişirerek geniş bir nefes aldı:

— Onun yaşayacağından emin değilim. Ecel erişmez de kurtulursa ne âlâ..

Ve hemen atına atladı:

— Haydi arkadaşlar! Yolumuza devam edelim.

Taşoyu yol üstünde bıraktılar.. Atlarına binerek Osakaya doğru açıldılar.

...

Taşo korsan gemisine dönünce

O gün geminin güvertesi zifleniyordu. Gemicilerden birçoğu iş başında bulunuyordu.

Kava - Mura geceyi güç geçirmiş, gözüne uyku girmemişti.

Yamada sabahleyin erkenden temizlik faaliyetine geçince, Kava - Mura da erken kalkmağa mecbur olmuştu. Zaten Japon denizcileri gemide boş durmaktan hoşlanmaz, her biri kendine göre bir iş bulur, çalışırdı.

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü program

12,30 Program, 12,33 Saz eserleri, 12,45 Ajans haberleri, 13,00 Şarkı ve türküler, 13,30 Salon orkestrası, 18,03 Dans orkestrası 18,40 Fasil heyeti 19,30 Ajans haberleri, 19,45 Ankara ilkhahar at kollarının neticeleeri, 19,55 Karışık plâklar, 20,15 Konuşma, 20,30 Karışık makamlardan şarkılar, 21,00 Ziraat saati, 21,10 Temsil, 21,30 Karışık program (Pl.), 22,30 Ajans haberleri.

Yarın sabahki program

7,30 Program, 7,33 Salon orkestrası, 7,45 Ajans haberleri, 8,00 Salon orkestrası, 8,15 Evin saati.

Bugün ELHAMRA

Sinemasında 2 büyük film birden

ZİNCİRLEME AŞK

Mevsimin en ne'eli filmi

TANLEY — TRAMEL

MACERA ADAMI

Alfred Capus'un eserinden Viktor

Fransen - Gisele Casadesus

Bugün saat 11 de halk matinesi

Yarın akşamdan itibaren

TEPEBAŞI Belediye Bahçesinde

ALABANDA

22 tablolu Revü — 22 Bale — 14 orijinal Millî oyun — 10 Koro — 20 Müzik — 10 Artist — Şimdiye kadar görülmemiş yenilikler.

Yazan: EKREM REŞİT — Müzik: CEMAL REŞİT
Yarın akşam, GALA şerefine Orkestrayı CEMAL REŞİT bizzat dirije edecektir.

Oynayanlar:

SAFİYE MUAMMER Karaca

SAFİYE'nin okuduğu eserler: SADETTİN KAYNAK tarafından bestelenmiştir. Senelerdenberi sahnemizde rakipsiz sesini dinlediğimiz sanatkar SAFİYE'nin bu REVÜ'de daha üstün varlığını da göreceksiniz. DİKKAT: Saat 19,30 dan 21,30 a kadar bahcemizin muhtesem SAZ HEYETİ. REVÜ tam saat

